

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen

Vår referens:
115/2014

103 33 Stockholm

Er referens:
Fi2014/2212

Stockholm, 2014-10-22

Remissyttrande avseende slutbetänkandet Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet (SOU 2014:40)

Föreningen Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att avge yttrande över angivna promemoria och får anföra följande.

Inställning

Svenskt Näringsliv avstyrker Företagsskattekommitténs förslag.

Huvudförslaget inger starka principiella betänkligheter och har framför allt mycket stora lagtekniska brister. Förslaget kan därför inte läggas till grund för lagstiftning.

Alternativförslaget uppvisar delvis samma slags lagtekniska brister som huvudförslaget. I alternativförslaget är dock bristerna möjliga att åtgärda, varför alternativförslaget efter omfattande omarbetning bör kunna leda till lagstiftning.

Inledning

Det är Svenskt Näringslivs uppfattning att det behövs en förändring av regelverket avseende ränteavdragen. De nuvarande reglerna är oförutsägbara och rättsosäkra och därför skadliga för investeringar, sysselsättning och tillväxt. Detta har enligt uppgift resulterat i att Skatteverket idag har cirka 600 ärenden med frågor om hur dessa komplicerade regler ska tillämpas och tolkas. Regeringens ambition med uppdraget till Företagsskattekommittén var lovvärd. Syftet att utforma beskattningen så att företagande, investeringar och sysselsättning gynnas var välkommet. Detta gäller också de flesta av delarna i uppdraget, inte minst att undersöka möjligheter att göra skattevillkoren mer lika för finansiering med eget kapital och med lån.

Kommittén lämnar i betänkandet två alternativa förslag till hur skattevillkoren kan göras mer lika för dessa finansieringsformer, dels genom det som benämns huvudförslaget, som är det som förespråkas av kommittén, dels det som benämns alternativförslaget.

Svenskt Näringslivs sammantagna bedömning av de båda förslagen är dock att inget av dessa förslag kan läggas till grund för lagstiftning. Detta på grund av brister och invändningar som utvecklas i det följande.

När det gäller huvudförslaget finns det enligt Svenskt Näringsliv dels principiella invändningar, dels brister relaterade till lagförslagen som i sig är så allvarliga att dessa av kommittén presenterade förslag inte kan läggas till grund för lagstiftning. Därutöver finns det andra brister.

De brister som redovisas nedan visar i sig enligt Svenskt Näringsliv att huvudförslaget inte har beretts tillräckligt för att kunna läggas till grund för lagstiftning. Det rör bl.a;

- gränsdragningsproblem kopplade till definitionerna av finansiella instrument, finansiella kostnader och finansiella intäkter,
- bristande analys av behovet av en möjlighet till utjämning av negativa finansnetton ett år, mot positiva finansnetton efterkommande år,
- bristande analys av vilka effekter de olika delarna av förslagen får för företag med underskott,
- avsaknaden av koppling mellan företagens kapitalbehov och erhållet finansieringsavdrag,
- otillräcklig analys av de internationella aspekterna och
- bristande analys av förutsättningarna för att i en redan bekymmersam ekonomisk utveckling introducera ett oprövat och från omvärlden helt avvikande system.

Flertalet av de brister som redovisas för huvudförslaget äger giltighet även för det alternativa förslaget. För att detta förslag ska kunna genomföras krävs en omarbetning, men inte av samma omfattning som krävs för att kunna lägga huvudförslaget till grund för lagstiftning. I detta förslag skulle en räntedefinition som återfinns i andra länders ränteavdragsbegränsningsregler kunna användas. Anledningen är att alternativförslaget inte är lika långtgående som huvudförslaget är. Med införande av avdragsbegränsningar baserade på de principer, med objektiva kriterier för när avdrag för skuldränta inte medges, som alternativmetoden baseras på kan enligt Svenskt Näringsliv de sedan år 2009 och 2013 gällande subjektiva och skadliga reglerna avskaffas.

Förslagets olika delar analyseras närmare i det följande. Det är dock påkallat att redan här påtala den särskilt allvarliga brist som förslaget om finansiering i form av konfiskation av förlustavdrag innebär. Svenskt Näringsliv förutsätter att regeringen inte går vidare med det förslaget och beklagar även att inte detta tydliggjorts redan i samband med att betänkandet remitterades. Nedan utvecklas skälen till att förslaget

saknar legitimitet, och att det även får anses stå i strid med regeringsformens retroaktivitetsförbud.

Huvudförslaget

Principiella överväganden

Företagsskattekommitténs förslag är ägnat att ändra kapitalstrukturen i näringslivet genom att eliminera den asymmetriska skattemässiga behandlingen mellan eget och främmande kapital (lån). Huvudförslaget om införande av ett finansieringsavdrag är mycket långtgående och väcker såväl principiella frågor som frågor om den tekniska utformningen.

Nettovinstbeskattningsprincipen

Liksom andra länders bolagsbeskattning är den svenska bolagsskatten baserad på nettovinsten. I princip är alla intäkter skattepliktiga och alla kostnader avdragsgilla. Det är dock inte så att beskattning sker av den samlade nettovinsten som uppkommer under företagets livstid. Fastställande av beskattningsunderlag, skattens storlek samt betalningen av skatt sker löpande, oftast årsvis. För fastställandet av årets skattepliktiga resultat krävs periodisering av inkomster och utgifter för att avspegla beskattningsårets resultat. Årets kostnader för produktionsfaktorer arbete och kapital, liksom för insatsvaror och energi är avdragsgilla enligt nettovinstbeskattningsprincipen. Det finns avsteg från denna princip, bland annat när det gäller mutor och kostnader för representation. Kostnader i form av underskott från föregående och efterföljande beskattningsår får endast i begränsad omfattning beaktas vid den skattemässiga resultatberäkningen i Sverige i dag. Vid ägarförändringar, som ofta är ett led i en omstrukturering som syftar till att ett företag ska stärka och utveckla sin livskraft, inträder begränsningsregler för underskott. Det saknas vidare regler som medger att underskott som uppkommer ett år får föras bakåt i tiden (s.k. carry-back-regler) för att räknas av mot ett tidigare års vinst som har beskattats. Från näringslivet har vi ifrågasatt inskränkningar i samband med förluster och vid omstruktureringar eftersom dessa medför att nettovinsten inte utgör grund för beskattning och konkurrenskraften hos svenska bolag urholkas, till men för investeringar och arbetstillfällen.

Kommitténs förslag avhjälper inte dessa brister utan medför ett ännu större ingrepp i nettovinstbeskattningsprincipen. Avdrag för kostnader för produktionsfaktorn kapital kommer inte att baseras på faktiska kostnader utan på en schablonregel som baserar sig på nettovinsten och inte på vare sig kapitalbehov eller kostnader för kapital.

Den kompensation för den slopade avdragsrätten för finansieringskostnader som finansieringsavdraget anges utgöra kommer därtill helt att utebli till den del ett bolag drar av förluster från beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet. Sådana brister är inte acceptabla.

Bakgrunden till förslaget om finansieringsavdrag ska sökas i en ambition om att radera ut den skattemässiga olikbehandlingen av eget och främmande kapital. Detta i kombination med en inställning att en takbegränsning – baserad på objektiva bedömningskriterier – som ger avdragsrätt för en tillkommande räntekostnad inte kan accepteras, föranledde kommittén att som huvudförslag lägga fram ett regelverk som dels bryter mot nettovinstbeskattningsprincipen, dels bortser från det specifika kapitalbehov som finns i företaget. Att koppla avdraget för verksamhetens kapitalkostnader till nettovinsten är internationellt sett unikt. Det kan ses som en fördel att företagen knappast kan manipulera avdraget, i vart fall i en renodlad teoretisk utformning, eftersom alla företag strävar efter att redovisa lönsamhet och vinst. Det måste dock ses som en brist att företagets faktiska kapitalbehov för produktionen inte alls beaktas.

Finansieringsavdraget innebär således att ett pappersbruk, ett stålverk och ett café på hörnet eller en konsultbyrå får lika stort avdrag för kapitalkostnaden om de redovisar samma vinst. Någon hänsyn till behovet av kapital i företaget och hur kapitalintensiv produktionen är tas inte. I andra länder har ränteavdragsregler oftast utformats genom att koppla tillåtet ränteavdrag till förhållandet mellan eget och främmande kapital på balansräkningen (s.k. tunnkapitaliseringsregler) eller till hur kapitalintensiv produktionen är genom att utforma ett tak för ränteavdrag som baserar sig på vinsten före skatt och storleken på avskrivningarna (ofta uttryckt som EBITDA, Earnings Before Interest Taxes Depreciation and Amortization). Genom att inkludera avskrivningarna i underlaget beaktas hur mycket maskiner och anläggningar som används i produktionen. Därutöver uppnår man ökad förutsebarhet för företagen, eftersom deprecieringen är relativt konstant över tiden, relativt lönsamheten. Denna aspekt vägde tungt när man i Tyskland valde EBITDA istället för EBIT. Faktiska ränteavdrag under ett sådant tak är avdragsgilla och inskränkningen av nettovinstbeskattningsprincipen är då begränsad till den del av räntekostnaderna som inte ryms under taket. Olika rullningsregler har dessutom ofta utarbetats (t.ex. i Tyskland) så att överskjutande ränteavdrag ett år har kunnat beaktas vid nästa års taxering.

Finansieringsavdragsmodellen saknar rullningsregler för negativa finansieringsnetton och avdragsrätten för ett sådant netto går därmed helt förlorad för företaget, samtidigt som positiva finansieringsnetton alltid beskattas. Detta innebär en stor nackdel för företag som får finansieringsnetton som växlar mellan att vara negativa och positiva. Ändringar i valutakurser kan föranleda att ett positivt finansnetto snabbt ändras till ett negativt finansnetto. Den svenska kronan uppvisar förhållandevis stora fluktuationer gentemot andra valutor under loppet av några månader. Svenska företag är inte bara stora exportörer utan använder ofta importerade insatsvaror och deras vinst påverkas därför av hur kronan utvecklas och vilka valutakurssäkringar och lån som företaget har över tid. Att inte ha rullningsregler i Sverige är oacceptabelt.

En central övergripande fråga är om Sverige som första land i världen ska införa ett schablonavdrag för kapitalkostnader och avvika från nettovinstbeskattningsprincipen. Någon motsvarande utveckling när det gäller t.ex. arbetskraftskostnader eller energikostnader – ett schablonavdrag i stället för faktiska kostnader – skulle innebära att bolagsskatten helt lämnade nettovinst som beskattningsprincip. Frågan om ett borttagande av bolagsskatten borde i så fall aktualiseras.

Företagens kapitalisering

En utgångspunkt i resonemangen i betänkandet är att eget och främmande kapital är synonyma och helt utbytbara (så kallade perfekta substitut). Denna grundtes kan dock starkt ifrågasättas. Liksom för privatpersoner är det för företag en stor skillnad mellan ett sparkapital och ett lån. Båda kan visserligen finansiera en investering men det är inte bara den skattemässiga behandlingen som skiljer dem åt. En avgörande skillnad är att ett företag som lånat upp kapital har en kontraktuell skyldighet att betala ränta oavsett om företaget gör vinst eller förlust. Ägarna får däremot ingen ersättning (utdelning) om företaget inte gör vinst.

Eget kapital är ägarnas del i bolaget. Med eget kapital följer en risk och en möjlighet att erhålla avkastning. Denna kan vara positiv eller negativ beroende på hur vinsten utvecklas i bolaget. De lån som finns i bolaget för att finansiera verksamheten ersätts genom att ränta betalas till långgivaren. Räntan är baserad på den risk långgivaren upplever när lånet ges. Medan eget kapital ger ägarna en rätt och möjlighet att bestämma över verksamheten medför användandet av främmande kapital oftast endast rätt till en ersättning (ränta), som dock har företräde till ersättning vid en eventuell konkurs. Uppenbarligen är det en skillnad mellan att stå som ägare eller som långgivare till ett företag.

Även ur ett företagsperspektiv är det skillnad mellan att öka andelen eget kapital och att gå till banken för att låna. Många ägare till växande små och medelstora företag önskar att behålla kontrollen över sitt företag och tvekar inför att släppa in fler ägare. De kan dessutom ha svårt att själva finansiera en fortsatt expansion med ökat eget kapital eftersom de helt enkelt saknar dessa medel. De kommer visserligen att möta starka incitament om finansieringsavdraget införs att ta privata lån för att sedan tillskjuta kapital i bolaget men frågan måste ställas om det är sunt med skuldsatta privatpersoner och om bankerna kommer att tillhandhålla dessa lån. För större företag tillkommer andra slag av begränsningar. Internationella koncerner med bolag i olika länder har i regel sin upplåningsfunktion centraliserad till en treasury-avdelning. Denna verksamhet bedrivs vanligen i moderbolaget, men kan även bedrivas i ett för verksamheten särskilt bildat bolag, s.k. treasurybolag. Det är i regel endast dessa bolag som kan låna kapital externt. En orsak till detta är att befintliga kreditgivare vanligen ställer krav på att andra koncernbolag inte får ta upp egna lån. Detta utifrån kontrollaspekter. Koncernbolag som behöver kapital har i dessa fall att vända sig till den centraliserade enhet som tar upp externa lån. För att denna enhet ska kunna säkerställa framtida medel för sina externa räntebetalningar finns det ofta behov av att prioritera tillhandahållande av kapital genom lån, framför eget kapital. Vid tillskott av eget kapital begränsas nämligen möjligheterna att betala ut medel, främst utifrån restriktioner som gäller för vinstutdelning.

Kommittén har inte på ett systematiskt sätt analyserat hur kapitalmarknaderna skulle behöva förändras och om förutsättningar finns för sådana förändringar så att bolagens eget kapital kan öka i den omfattning som kan komma att efterfrågas. Hur ser transmissionsmekanismen ut och hur påverkas priset på pengar? Detta gäller inte bara små och växande företag utan även multinationella bolag. Stora koncerner torde ha möjligheter att finansiera sig utanför landets gränser. Under finanskrisen såg vi dock att även stora bolag hade svårigheter att finansiera sig på den internationella

kapitalmarknaden och det var till och med så att en statlig svensk bank (AB Svensk Exportkredit) behövde kapitaliseras för att möjliggöra lån till stora svenska bolag. Om internationella banker i ökad utsträckning tillhandhåller lån till den del av koncernen som är i utlandet kan även den svenska koncernens sårbarhet komma att öka eftersom kreditlinorna kan komma att begränsas.

Det kommer dock att vara attraktivt att använda eget kapital i Sverige medan utländska delar lånefinansieras. Den höga soliditeten i svenska delen av verksamheten kan eventuellt ge positiva effekter i form av högre rating och minskade finansieringskostnader. Utlåning skulle sedan kostnadseffektivt kunna ske från det svenska moderbolaget till utländska delar av koncernen. Den finansiella utlåningen till koncernbolag i andra länder måste dock ske på ett sätt som är förenligt med det regelverk som nu utvecklas inom ramen för G20-projektet Base Erosion and Profit Shifting (BEPS).

För företag verksamma endast i Sverige – och det är det stora flertalet företag – finns ingen möjlighet att dra fördel av att eget kapital behandlas annorlunda i Sverige jämfört med i utlandet. För multinationellt verksamma företag skapas det genom förslaget en möjlighet att bibehålla ränteavdrag, genom att i utbyte mot eget kapital flytta lån från Sverige till länder där avdrag medges för ränta, och samtidigt erhålla finansieringsavdrag. I praktiken uppstår det därför en olikbehandling mellan internationellt verksamma företag och företag som endast verkar i Sverige. Det kan enligt Svenskt Näringsliv ifrågasättas om denna olikbehandling är förenlig med EU-rätten. Det finns enligt Svenskt Näringsliv en påtaglig risk att dessa fördelar bedöms utgöra icke tillåtet statsstöd. Det är en brist att kommittén inte har behandlat denna fråga i betänkandet.

För att motstå finansiella påfrestningar är en hög andel eget kapital viktigt. Hög soliditet är inte bara bra för företaget utan även för samhället i stort eftersom solida företag är mera motståndskraftiga i lågkonjunktur och i tider av finansiell oro. Dessutom tillfaller produktivitetens vinster när ny teknik börjar användas inledningsvis oftast ägarna och därför är det viktigt vem som äger företagen. I ett senare skede kan löntagare och andra få del av dessa vinster. Det är därför ur ett nationellt perspektiv viktigt med ägare som beskattas i Sverige eftersom de ökade inkomsterna ökar såväl köpkraften som skatteintäkterna. Detta är ett av skälen till varför näringslivet krävt sänkta skatter på ägande av företag och kapital.

Det finns således starka skäl att skattesystemet inte ska missgynna användandet av eget kapital. Sänkta skatter i ägarledet (kapitalskatterna på utdelningar och kapitalvinster) skulle uppenbart vara positivt men även en sänkt bolagsskattesats minskar den skattemässiga olikbehandlingen mellan eget och främmande kapital även om de kapitalägare som är skattebefriade eller som har sin skattemässiga hemvist i annat land får en stor del av sänkningen medan ägarskatterna riktar sig direkt till svenska skattesubjekt.

Kommittén har dock ansett sig förhindrad att lägga fram förslag om sänkta ägarskatter. Det är beklagligt.

Konsekvenser av att införa ett avvikande regelsystem

Det är svårt att bedöma vilka effekter ett genomförande av kommitténs huvudförslag skulle få på svensk ekonomi och på skatteintäkterna. Hur kommer finansieringsavdraget, baserat endast på vinsten och inte på faktiska lån, kapitalbehov eller räntebetalningar, att uppfattas nationellt och internationellt och vad händer med investeringarna?

Att utforma den svenska bolagsskatten så att den möjliggör en vinst för såväl bolagen som svenska staten är naturligtvis frestande. Den i betänkandet påvisade effektivitetsvinster är dock av promillekaraktär, se vidare vad som nedan anförs under rubriken Konsekvensutredningen.

Det är riskabelt att i en alltmer globaliserad värld avvika kraftigt från hur andra länder agerar. Sverige valde i samband med skattereformen i början av 1990-talet visserligen att avvika från hur andra länder beskattade sina medborgares kapitalinkomster men det handlade då om att avvika i skatteutformningen för inhemska skattesubjekt med oinskränkt skattskyldighet. Det är väsensskilt från att avvika i utformningen av beskattningen av företagens kapitalkostnader där ena betalningsströmmen ofta hamnar i ett annat land, utanför svensk jurisdiktion. Ett sådant från omvärden avvikande system som finansieringsavdragsmodellen utgör aktualiserar en mängd frågor. Några exempel ges i det följande:

- Kan avsaknaden av koppling mellan räntebetalning/finansnettot och finansieringsavdraget användas som argument av andra stater för att påvisa att Sverige ägnar sig åt illojal skattekonkurrens genom att skjuta över räntebetalningar till andra länder och därmed erodera deras skattebaser?
- Kan finansieringsavdragsmodellen anses utgöra förbjudet statsstöd (jfr ovan)?
- Kan rätten till finansieringsavdrag inverka på hur andra stater kommer att beskatta eller medge avdrag för räntor och utdelningar från eller till svenska bolag (jfr den betydelse det belgiska NID-avdraget har bedömts ha vid prövning av kriterierna i den s.k. tioprocent-regeln i våra nu gällande ränteavdragsbegränsningsregler)?
- Inom ramen för BEPS-projektet förs diskussioner om behovet av att flytta beskattningsrätten mellan länder i situationer där skattesystemen ger upphov till icke-beskattning, eller en beskattning som bedöms vara för låg. Hur skulle vid åtgärder av sådant slag svensk beskattningsrätt påverkas av en modell med finansieringsavdrag?
- Hur förhåller sig ett finansieringsavdrag till de i dagarna aktuella ändringarna i moder- dotterbolagsdirektivet? Kan finansieringsavdraget komma att anses som ett avdrag för utdelning, och därmed medföra att utländska mottagare av utdelningar från svenska bolag kan beskattas för sådana utdelningsinkomster?

- Kan utländska företags möjlighet att vid internationell dubbelbeskattning erhålla avräkning för svensk bolagsskatt påverkas av att den svenska basen för uttaget av skatten avviker från nettovinstbeskattningsprincipen?
- Kan finansieringsavdragsförslaget få konsekvenser vid tillämpning av skatteavtal? Svenskt Näringsliv saknar exempelvis en analys av hur förslaget förhåller sig till skatteavtalens diskrimineringsregler och fördelningsartiklar.
- Kan en lagstiftning baserad på kommitténs förslag medföra att en tillämpning av CFC-regler eller likartade regler i andra länder aktualiseras?

Dessa frågor är mycket viktiga för att bedöma såväl konsekvenserna, som möjligheterna att genomföra förslaget. Det är enligt Svenskt Näringsliv därför en mycket allvarlig brist att kommittén inte har utrett dessa frågor.

Genom att kapitalisera den svenska delen av verksamheten och ta upp lån i andra länder uppnås en lägre skatt på vinsten i Sverige. Med nuvarande regler blir skatten i regel 22 procent. Som framgår av tabellen nedan kan med förslaget skatten minska till 16,5 procent för bolag med positivt finansnetto medan bolag som har ett negativt finansnetto på mer än motsvarande 25 procent av rörelseresultatet får en ökad skatt. Den svenska skattebasen kan förväntas öka i takt med att bolagen blir alltmer konsoliderade och deras balansräkningar mer solida. Företagens skattesituation i andra länder är dock svår att förutse.

Tabell 1: Skattejämförelse

Resultat före finansnetto (A)	100	100	100	100
Finansnetto (B)	25	-25	-83,5	-100
Resultat efter finansnetto (C=A+B)	125	75	16,5	0
Ej avdrag negativt finansnetto (E=max(0;-B))	0	25	83,5	100
Skattemässigt resultat e. finansnetto (F=C+E)	125	100	100	100
Finansieringsavdrag, 25% (G)	31,25	25	25	25
Skattemässigt res. e. finansieringsavdrag (F-G)	93,75	75	75	75
Skatt, 22% (D)	20,625	16,5	16,5	16,5
Resultat efter skatt (C-D)	104,375	58,5	0	-16,5
Effektiv skattesats (D/C)	16,5%	22%	100%	∞ skatt

Att det med kommitténs förslag följer en ökad dubbel- och kedjebeskattnings är uppenbart. Den internationella dubbelbeskattningen ökar bl.a. genom att vid gränsöverskridande lån till svenska bolag faktiska ränteavdrag vägras, samtidigt som ränteintäkten i regel alltid kommer att beskattas i den andra staten. Någon mot svarighet till sådan internationellt vedertagen skattefrihet för utdelning på näringsbetingade andelar finns exempelvis inte för räntor. Även den nationella dubbelbeskattningen kommer att öka. Den möjlighet till kvittning mellan olika företags negativa och positiva finansnetton som föreslås begränsas till företag som har rätt att utväxla koncernbidrag, vilket lämnar kvar stort utrymme för dubbel- och kedjebeskattnings. Det är dock omöjligt att kvantifiera hur stort problemen med dubbel- och kedjebeskattnings kommer att bli. Internationellt förs en diskussion om internationell dubbelbeskattnings vid ränteavdragsbegränsningar trots att andra länders regler endast inskränker avdragsrätten för företag som är mycket högt skuldsatta. I Sveriges fall skulle bl.a. avdrag vägras för faktiska nettoskuldräntor för alla bolag.

För det företag som har ett negativt finansnetto och där schablonavdraget inte räcker till för att täcka det negativa finansnettot uppstår situationen att de måste betala skatt trots att företaget går med förlust. Detta kan leda till legitimitetsproblem om huvudförslaget införs i sin föreslagna form utan att medge en möjlighet att få skjuta på skatteinbetalningen till dess att vinst uppnås och i en storlek som täcker skatten. Detta kan exempelvis slå hårt mot företag som befinner sig i tillväxteskeden. Dessa företag har ofta höga finansieringskostnader i förhållande till företagets resultat.

Bristen på rullning av negativa finansnetton framåt i tiden är ett mycket allvarligt problem och det måste ifrågasättas om utformningen kan anses som önskvärd och hållbar. Valutakursförändringar och andra förändringar i finansnettot medför att resultaten för ett bolag över tiden kommer att variera avsevärt. Medan ett positivt finansieringsnetto ska beskattas vägras avdrag för ett motsvarande negativt finansieringsnetto. Detta är inte rimligt och en rullning måste införas, annars kommer inte systemet att uppfattas som legitimt. Utan rullning uppstår dessutom en kraftig överbeskattning av företagen.

Det är vidare orimligt att bolag som vid övergången till det nya systemet med finansieringsavdrag har fastställda underskott, inte medges avdrag för en schabloniserad kostnad för sitt kapital i produktionen. En annan konsekvens av att finansieringsavdrag inte medges vid underskott gäller bolag som under ett tillväxtskede behöver mer kapital och som därför lånar i bank eller på kapitalmarknaden. Det kan vara svårt att få nya delägare och dessa bolag, som ofta skapar många jobb, behöver mer kapital utan att för den skull uppvisa högre vinst. De får då en ökad skattebelastning (se tabell ovan) vilket motverkar deras möjligheter att växa. Det kan ifrågasättas om direktivens krav på att skapa förutsättningar för fler och växande företag uppnås med förslaget.

Förutsebarheten vid beskattningen är en viktig del när det gäller konkurrenskraften i skattesystemet. Dramatiska ändringar i systemet riskerar slå mot viljan att investera i Sverige. Vad som kan bedömas som incitament till investeringar värderas inte fullt ut om bedömningen samtidigt görs att det finns risker för kommande förändringar i skattereglerna. Förslaget om konfiskation av underskottsavdragen är i sig en sådan omständighet. En sådan åtgärd skulle av omvärlden uppfattas som så anmärkningsvärd och rättsosäker att utländska investeringar skulle avsevärt minska och Sveriges anseende skulle lida skada.¹

Det vore önskvärt att skattesystemet bidrog till stabilitet, ökad soliditet och att svenska investerare möter en konkurrenskraftig skattesituation. Med huvudförslaget och förslagen till finansiering kommer detta enligt Svenskt Näringslivs uppfattning inte att uppnås.

---

¹ Se brev av den 26 juni 2014, från National Foreign Trade Council i Washington till finansministern.

Några närmare synpunkter

Inledning

Kommitténs huvudförslag visar att kommittén har haft en hög ambition i uppdraget att utjämna skillnaderna i skattemässig behandling av eget och främmande kapital. Detta tillsammans med en ambition om att bredda skattebasen i syfte att direkt eller indirekt få ned bolagsskattesatsen har enligt Svenskt Näringsliv lett fram till ett förslag som innebär en dramatisk och ingripande förändring av den svenska bolagsbeskattningen. Att kommittén vid val av utgångspunkt för vad som ska omfattas av avdragsbegränsningar gjorde valet att ha ett ekonomiskt synsätt, och kommittén därtill bestämde sig för en hög ambition i arbetet med att undanröja möjligheter till arbitrage, måste enligt Svenskt Näringsliv ha ställt stora krav på bred och samtidigt djup analys för att förstå innebörden och konsekvenserna av förslagen. Som anförts anser Svenskt Näringsliv att huvudförslaget har allvarliga brister. Enligt Svenskt Näringsliv kan många av dessa brister antas ha sin förklaring i att kommittén haft en mycket begränsad tillgång till expertis från redovisningsområdet och treasury-området.

Nedan redogörs och utvecklas några av de brister som Svenskt Näringsliv har identifierat. Strukturen nedan följer i princip ordningen i betänkandet.

Anskaffningsvärde för inventarier

Enligt förslaget till ändring får finansiella kostnader inte inräknas i anskaffningsvärdet för inventarier. För s.k. räkenskapsenlig avskrivning ställs det i inkomstskattelagen (IL) krav på överensstämmelse mellan redovisning och beskattning. Företag som idag har inkluderat finansieringskostnader i redovisade anskaffningsutgifter kan med förslaget komma att få skillnader mellan värden redovisade i räkenskaperna och de som gäller vid beskattningen. Hur företagen i en sådan situation ska kunna upprätthålla rätten till räkenskapsenlig avskrivning har inte tagits upp i betänkandet. Det är förstås centralt att det i förslag till lagändringar säkerställs att företag som befinner sig i en sådan situation ges en möjlighet att upprätthålla sin räkenskapsenliga avskrivning. Det saknas i förslaget en övergångsbestämmelse som säkerställer detta.

Definitionen av finansiell kostnad

I sitt arbete med att fastställa vad som ska omfattas av avdragsbegränsningen har kommittén utgått från ett ekonomiskt och fiskalt synsätt och låtit detta få ett näst intill genomgående genomslag i de förslag som lämnas. Detta har enligt Svenskt Näringsliv bidragit till att de förslag till avgränsningar och definitioner som kommittén lämnar blivit mycket komplexa och att de inte har blivit särskilt väl genomarbetade. Bristerna i dessa delar är särskilt allvarliga då förslagen träffar i princip samtliga företag. Enligt Svenskt Näringsliv är bristerna allvarliga utifrån såväl ett rättsligt som ett praktiskt perspektiv.

Avdragsbegränsningarna omfattar vad som i förslagen definieras som *finansiella kostnader*. Enligt förslaget omfattar detta begrepp bl.a; ränta och annan - direkt eller indirekt - kostnad för kredit, förlust vid avyttring och nedskrivning av finansiella instrument, och utdelning som får dras av. Svenskt Näringsliv förutsätter att definitionerna inte omfattar sådana kostnader och förluster som enligt andra regler i inkomstskattelagen inte är avdragsgilla.²

Kostnad för kredit

I förslaget återfinns inte någon närmare definition av kostnad för kredit. Dold räntekompensation anges som ett exempel på sådan kostnad. Någon närmare redovisning av hur ränteelementet ska särskiljas ges heller inte, med undantag för ett förenklat exempel i motiveringen till förslaget. Den vägledning som ges är att det i direkt anslutning till exemplet anges att vad som där redovisas som kostnad för kredit kommer att överensstämma med vad som enligt BFNAR 2012:1 (K3-regelverket) ska redovisas som kostnad för kredit. Uttalandena kan tolkas som att vägledning ska hämtas från K3-regelverket. Det är dock Svenskt Näringslivs uppfattning att inte heller bokföringsnämndens regelverk ger någon klar vägledning. Lagtext inom skatteområdet behöver bl.a. med hänsyn till legalitetsprincipen och möjligheten till förutsebarhet vara klar och tydlig i sig. Dessutom är det här fråga om omfångs- och klassificeringsfrågor, vilka allmänt anses vara frikopplade från redovisningen. Om en koppling (informell sådan) till redovisningen eftersträvas kan naturligtvis själva lagtexten utformas så att den står i överensstämmelse med nämnda vägledning. Samtidigt bör framhållas att olika företag tillämpar olika regelverk i redovisningen. För de företag som inte tillämpar K3-regelverket är en koppling till detta inte till hjälp, tvärtom. De skulle behöva sätta sig in i K3-regelverket. Det visar tydligt att det behövs en skattelagstiftning som står på egna ben och som även medför att företag som följer olika redovisningssystem får en skattemässig likabehandling.

Om krediten har lämnats på sedvanliga villkor vid ett köp av en tillgång eller en tjänst behöver företaget enligt förslaget inte bryta ut någon dold räntekompensation. Ett undantag av detta slag är såväl välkommet som nödvändigt. Det kan dock inte annat än förväntas att bedömningen av vad som är sedvanliga villkor kan medföra betydande problem och en mängd tvister mellan skattskyldiga och Skatteverket. För krediter mellan företag inom en intressegemenskap bör enligt kommittén bedömningen sannolikt vara snävare än vid affärer mellan två sinsemellan helt oberoende parter. Svenskt Näringsliv ställer sig kritisk till detta uttalande. Viktiga principer för beskattningen är neutralitet och likformighet.

I betänkandet anges att även andra utgifter än rena ränteutgifter kan vara helt ekvivalenta med ränta eller ha en sådan räntepåverkande effekt att de ska behandlas som direkt eller indirekt kostnad för en kredit. Det anges att detta gäller även om den faktiska betalningsmottagaren inte är samma part som den som tillhandahåller lånet. Avgörande ska vara karaktären på kostnaden och kostnadens samband med lånet. Exempel på indirekta kostnader som ska ses som kostnad för kredit är utgifter för kreditgaranti och avgift för borgen. Enligt Svenskt Näringsliv föranleder kommitténs

---

² I förslaget till 24 a kap. 4 § andra stycket, andra strecksatsen anges dock att med finansiell kostnad avses dock inte förlust på finansiellt instrument som avses i 25 a kap. 19 §. Då sådana förluster inte är avdragsgilla skapar förslaget en osäkerhet.

förslag osäkerhet gällande hur långt bestämmelsens tillämpningsområde sträcker sig. Borgensåtaganden är till sin karaktär ett försäkringsavtal, varför förslaget aktualiserar frågor om beskattningen av olika slag av försäkringsavtal. Här saknas närmare klargöranden. Ett enkelt exempel som kan illustrera detta är huruvida ett ränteelement ska brytas ut i ett fall där en bank som villkor för ett lån med en viss ränta till ett fastighetsbolag kräver att bolaget utökar sitt byggnadsförsäkringsskydd. I teorin finns ett samband mellan räntenivå och risken för värdeförlust på fastigheterna. Det är inte sannolikt att kommittén avsett att kostnader för försäkringsavtal avseende företagens egendom ska omfattas av begreppet finansiell kostnad, men detta illustrerar ändå den osäkerhet som följer med kommitténs vagt utformade definitioner.

Svenskt Näringsliv tolkar förslaget som att utgångspunkten är att i princip samtliga valutakursförluster ska omfattas av avdragsbegränsningsreglerna. De valutakursförluster som hänför sig till finansiella instrument träffas genom den särskilda reglering som anger att förlust vid avyttring och nedskrivning av finansiella instrument ska klassificeras som finansiell kostnad, och övriga valutakursförluster träffas av begränsningen genom att de ska anses utgöra kostnad för kredit, och därmed som en finansiell kostnad. Förslaget innebär i sådant fall en mycket vid syn på vad som ska klassificeras som kostnad för kredit. Det är enligt Svenskt Näringsliv ytterst osäkert om lagtexten ger utrymme för en sådan vid innebörd.

Finansiella instrument

Till finansiell kostnad hänförs enligt förslaget även förlust avseende finansiella instrument. Kommittén har i sitt förslag valt att för definitionen av termen *finansiella instrument* direkt hänvisa till 4 kap. 14 a och 14 c §§ årsredovisningslagen (ÅRL).³ Som framgår av huvudbetänkandet innebär detta i praktiken att ledning ska hämtas från god redovisningssed. Då hänvisningar från skattelagstiftningen till god redovisningssed anses vara reserverad för frågor om hur utgifter och inkomster ska periodiseras vid beskattningen anser Svenskt Näringsliv att den valda tekniken för definition av finansiella instrument måste ifrågasättas utifrån såväl principiella utgångspunkter som ur ett lämplighetsperspektiv.

I författningskommentaren hänvisas till att det i BFNAR 2012:1 (K3-regelverket) anges att ett finansiellt instrument är varje avtal som ger upphov till en finansiell intäkt eller finansiell kostnad. Detta stämmer inte. Definitionen av finansiellt instrument enligt K3-regelverket är: *Varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång hos en part och en finansiell skuld eller ett egetkapitalinstrument hos en annan part.* Definitionen i redovisningen utgår därtill från balansräkningen, inte resultaträkningen och definitionen säger inget om hur värdeförändringen ska klassificeras i resultaträkningen. Detta avgörs av andra regler än definitionen av finansiellt instrument, dvs. uppställningsformerna för resultaträkning i ÅRL och kompletterande normgivning. Dessa skillnader medför bl.a. att det praktiska arbetet med att skilja ut och beräkna de finansiella kostnaderna och intäkterna blir mer omfattande än vad kommittén kan antas ha förutsatt. Det ska också beaktas att företagen

---

³ Att 14 b § ÅRL inte är med i uppräknig i lagtexten har hos några skapat en osäkerhet om huruvida undantaget i denna paragraf innebär en inskränkning av vad som ska falla in under definition finansiella instrument. Svenskt Näringslivs utgår i detta yttrande från att kommittén inte har avsett en sådan inskränkning.

därutöver har att skilja ut vilka värdeförändringar som omfattas av reglerna om kapitalvinstbeskattning respektive sådana som följer allmänna bestämmelser om periodisering. Det praktiska arbetet med att ur redovisningen få fram underlag för beskattningen har enligt Svenskt Näringsliv kraftigt underskattats av kommittén. För noterade företag som har att publicera årsbokslut tidigt torde de praktiska problemen bli mycket allvarliga.

En annan konsekvens av att kommittén har kopplat definitionen till vad som utgör finansiellt instrument i K3-regelverket är att kundfordringar skulle komma att klassificeras som finansiella instrument. Värdeförändringar avseende kundfordringar skulle enligt Svenskt Näringslivs bedömning därmed klassificeras som en finansiell kostnad. Svenskt Näringsliv förutsätter att detta inte har varit avsikten, utan att detta till följd av brist på resurser i utredningsarbetet har förbisetts.

Kommittén föreslår att terminer och optioner som är hänförliga till annat än finansiella kostnads- och intäktsposter inte ska anses utgöra finansiellt instrument. Svenskt Näringsliv saknar en analys av hur detta undantag förhåller sig till det undantag som återfinns i 4 kap. 14 c § ÅRL. Enligt denna bestämmelse anses vissa avtal (bl.a. vissa termins- och optionsavtal) inte som derivatinstrument och därmed inte heller som ett finansiellt instrument. Svenskt Näringsliv har inte kunnat finna att detta förhållande har behandlats eller kommenterats av kommittén. Den föreslagna undantagsregeln förefaller därutöver vara ofullständig.

Det framgår inte av betänkandet vad som ska vara avgörande vid prövning av om ett avtal utgör sådan termin eller option som kan omfattas av reglerna om prövning mot rekvisitet *hänförligt till annat än finansiella kostnads- eller intäktsposter*. Det saknas även i såväl IFRS som K3-regelverket definition av option respektive termin. Det finns däremot en definition av derivat i dessa standarder. Det framstår därmed som oklart vilka instrument som omfattas av det av kommittén föreslagna undantaget. Det framstår dock som klart att undantaget inte kommer att omfatta samtliga transaktionstyper som i redovisningen definieras som derivat. Bl.a. synes s.k. swappar och säkringar i form av kontanta medel på ett valutakonto falla utanför kommitténs lagförslag till undantag. Svenskt Näringsliv förutsätter att begränsningen till terminer och optioner är ett förbiseende. Med skilda regler för olika säkringsinstrument riskeras bristande neutralitet och likformighet.

För att en option eller en termin inte ska klassificeras som finansiellt instrument ska den enligt förslaget till lagtext vara hänförlig till annat än finansiella kostnads- och intäktsposter. Enligt kommittén innebär det att om ett tillverkande företag köper insatsvaror på termin så kommer terminsavtalet inte att klassificeras som ett finansiellt instrument. Detta eftersom terminsavtalet är hänförligt till fullt ut avdragsgilla kostnader i näringsverksamheten. Det anges dock att om däremot företaget ingår terminsavtal där de underliggande tillgångarna inte köps eller säljs kommer terminen att klassificeras som ett finansiellt instrument. Innebörden av dessa uttalanden är inte entydig. Det har från olika håll framförts uppfattningen att betänkandet föranleder osäkerhet om huruvida förslaget ska tolkas som att det finns ett generellt krav på faktisk leverans av underliggande vara för att undantaget ska kunna aktualiseras. För Svenskt Näringsliv framstår det dock som relativt klart att så inte kan vara fallet. Dels skulle ett sådant krav strida mot syftet med själva undantaget,

dels talar det i motiveringen enda angivna exemplet, där ett tillverkande företag som köper och säljer vete på termin utan att avsluta avtalen med faktisk leverans av vete, för att det saknas krav på leverans av underliggande ”vara”.⁴

Som redogjorts för ovan är det Svenskt Näringslivs bedömning att kommitténs förslag innebär att kundfordringar klassificeras som finansiella instrument. En följd av en sådan klassificering är att även optioner och terminer som säkrar kundfordringar skulle komma att bli klassificerade som finansiella instrument. Detta då det förslag till undantag som kommittén lämnat endast är tillämpligt för optioner och terminer som är hänförliga till annat än finansiella instrument. Att optioner och terminer som avser kundfordringar ska klassificeras som finansiella instrument kan inte ha varit avsett. Bristerna i förslaget får ses som särskilt allvarliga då kundfordringar är mycket betydande i såväl antal som i värde.

Svenskt Näringsliv anser att betänkandet även brister när det gäller klarlägganden av vad som krävs av ett företag för att det ska anses ha uppfyllt det s.k. hänförlighetsrekvisitet och det till detta rekvisit kopplade dokumentationskravet.⁵ I många större företag genomförs säkringstransaktioner av här aktuellt slag utifrån företagets prognostiserade nettoexponeringar mot utländsk valuta. De poster som ingår i nettot kan i många fall utgöras av en blandning av vad som enligt förslaget ska klassificeras som finansiella poster och poster avseende de varor och tjänster som säljs av företaget. Hur det för ett företag med sådan säkringshantering ska kunna bestämmas vad säkringen hänför sig till behandlas inte i betänkandet. Detta har enligt Svenskt Näringsliv sannolikt sin förklaring i att det under utredningsarbetet har saknats kompetens från treasuryområdet, och att förslaget därmed har utarbetats utifrån en förenklad bild av hur företag arbetar med att ekonomiskt säkra sina positioner. Det finns här också anledning att framhålla att man bör skilja på säkring i ekonomisk mening och säkringsredovisning.

Det föreslagna dokumentationskravet har ett annat syfte än det dokumentationskrav som ställs för säkringsredovisning. Det framstår därför som osäkert i vilken omfattning sådan dokumentation kan utnyttjas för att tillgodose kraven vid beskattningen. I de flesta större svenska koncerner genomförs under ett år ett mycket stort antal säkringstransaktioner - säkringspositionerna justeras löpande, såväl i volym som i tidsintervall. Med beaktande av att antalet transaktioner i större företag är mycket stort, och att det som säkras ofta är nettopositioner och att de dokumentationskrav som finns för säkringsredovisning har en annan funktion än att ge stöd för de kriterier som föreslås gälla vid beskattningen är det Svenskt Näringslivs bestämda uppfattning att det förslag kommittén har lagt för att undanta säkringstransaktioner avseende ”rörelseposter” inte kommer att fungera i praktiken. Enligt Svenskt Näringsliv finns det en risk för att i princip samtliga optioner och terminer hos de större företagen riskerar att bli klassificerade som finansiella instrument vid beskattningen. I förslaget saknas vidare förslag till övergångsregel avseende de säkringsavtal som har ingåtts innan ikraftträdandet.

---

⁴ Jmf även avsnitt EU-rättsliga överväganden, s. 215 ff.

⁵ Att kommittén avsett ett faktiskt krav på dokumentation framgår av författningskommentaren. Uttalandet saknar dock täckning i lagtexten.

I betänkandet saknas en analys av hur förslaget avseende finansiella instrument förhåller sig till bestämmelserna i 14 kap. 8 § IL. Detta får enligt Svenskt Näringsliv ses som en allvarlig brist. Frånvaron av sådan analys innebär att det delvis är svårt att förstå hur de föreslagna bestämmelserna ska tillämpas.⁶ Det bör i detta sammanhang även beaktas att bestämmelserna i 14 kap. 8 § IL inte är anpassade till effekter som följer av säkringsredovisning enligt IFRS.

En allvarlig brist i betänkandet är att kommittén inte har beaktat betydelsen av s.k. equity-hedgar. Det är mycket vanligt att företag genom equity-hedgar säkrar sig mot valutakurs exponeringar hänförliga till sina verksamheter/investeringar i dotterbolag. För större svenska koncerner, med stora investeringar i utländska dotterbolag är det, inte minst utifrån betydelsen vid bankers och ratingföretags bedömningar av företaget, ytterst centralt att genom säkringar begränsa volatiliteten som följer med valutakursförändringar. Volymen på dessa säkringar är förstås mycket stor i svenska moderbolag. Mot bakgrund av hur förslaget är utformat framstår det för Svenskt Näringsliv som att sådana säkringar ska klassificeras som finansiella instrument, och att resultaten av säkringarna ska hamna i finansnettot. Dessa hedgar kommer för många företag i sig medföra så stora effekter att finansnettot mellan åren växlar mellan att vara positiva och negativa. Betydelsen av en möjlighet till rullning av negativa finansnetton blir utifrån detta än mer uppenbar. Utan sådan rullning skulle mycket allvarliga konsekvenser uppstå hos större svenska moderbolag med utländska verksamheter/dotterbolag.

Här kan tilläggas att det även saknas en analys av hur förslaget förhåller sig till de särskilda regler som gäller företag som har sin redovisning i annan valuta än svenska kronor. Jämför de särskilda reglerna i den s.k. omräkningslagen.⁷

Hyreskostnader

För hyreskostnader ska enligt förslaget som huvudregel gälla att det räntebelopp som ingår i kostnaden ska hänföras till finansiella kostnader. Någon definition av vad som avses med hyresavtal återfinns inte i förslagen till lagtext. Av motiven framgår dock att med hyra avses en betalning från en hyrestagare till en uthyrare för att denne under en begränsad tid upplåter en materiell eller immateriell tillgång. Till det senare hänförs enligt kommittén koncessioner, patent, licenser, varumärken, hyresrätter, goodwill och liknande rättigheter. Det anges att om ett företag vill ta en tillgång i anspråk kan det hyra den i stället för att köpa den. Ekonomiskt sett ingår enligt kommittén således alltid en finansiell kostnad som en komponent i en hyreskostnad. Förslaget aktualiserar ett antal frågor.

Med förslaget uppstår ett flertal gränsdragningsproblem som inte är behandlade i betänkandet. En är den som uppstår mellan hyresavtal och kapacitetsavtal. Ett exempel får illustrera frågan: Ett företag har behov av att säkra transporten av 100 kubikmeter gods till USA varje vecka under ett års tid. Transporterna ombesörjs av ett transportföretag. Företaget kan välja mellan att själv hyra en container och sedan beställa transport av själva containern, eller så kan det välja att av transportföretaget, som använder containrar för sina transportuppdrag, köpa tjänsten att få det aktuella

⁶ Jmf hemställan om lagändring från Svenskt Näringsliv 30 augusti 2006, samt Skatteverkets ställningstagande av den 19 december 2007, dnr 131 774982-07/111.

⁷ Lag om omräkningsförfarande vid beskattning för företag som har sin redovisning i euro, m.m.

godset transporterat. I det förra fallet hyrs en container, i det senare fallet är det bara en tjänst som köps. Det är Svenskt Näringslivs uppfattning att det inte är vare sig lämpligt eller praktiskt möjligt att även inkludera de former av avtal som återgivits i exemplen i regelsystemet. Skälet till att Svenskt Näringsliv tar upp detta gränsdragningsproblem är att det är ett ytterligare exempel på gränsdragningsproblem som följer med en ambition om att i beskattningen definiera och särbehandla vad som är ränta i en mer ekonomisk mening.

Ett annat exempel på avtal som kan skapa likartade problem är avtal vari rätten att utnyttja immateriella tillgångar ingår som en del i en större helhet. Exempel på sådana avtal kan vara försäljnings och distributionsavtal, och vissa franchise-avtal.

Det är enligt Svenskt Näringsliv en allvarlig brist att det i betänkandet inte finns någon utredning och analys avseende problem av de slag som illustrerats i exemplen ovan.

Det räntebelopp som ska hänföras till finansiell kostnad är enligt betänkandet det som följer av hyresavtalet. Kan räntan inte utläsas av eller beräknas med ledning av uppgifter i avtalet så ska den finansiella kostnaden i hyran fastställas till ett belopp motsvarande statslåneräntan med tillägg av fem procentenheter multiplicerat med den hyrda tillgångens marknadsvärde vid beskattningsårets ingång. Detsamma gäller om räntebeloppet avviker från vad som skulle ha avtalats mellan sinsemellan oberoende näringsidkare (armlängdsprincipen). En uthyrare får i motsvarande fall endast redovisa ett belopp motsvarande statslåneräntan som finansiell intäkt. Detta brott mot reciprocitetsprincipen inverkar negativt på skattesystemets legitimitet. Beträffande villkoret om tillämpning av armlängdsprincipen ska det beaktas att det ofta är svårt att fastställa vad som skulle ha avtalats mellan oberoende parter. Tvister mellan Skatteverket och företagen är exempelvis inte ovanliga i frågor inom det s.k. transferprisområdet. Till detta kommer att det för förhindrande av missbruk redan finns regler om tillägg av skatt – skattetillägg. Sammanfattningsvis anser Svenskt Näringsliv att förslaget som innebär skillnader mellan hur hyrestagare och hyresgivare ska beräkna sina räntebelopp inte kan motiveras.

Enligt vad Svenskt Näringsliv erfarit är det mycket vanligt att räntebeloppet inte kan beräknas med ledning av hyresavtalet. Det kan finnas kommersiella skäl som gör att hyresgivaren inte är villig att i avtalet redovisa de element som behövs för att bryta ut räntebeloppet. Vid operationell leasing kan det antas än vanligare att uthyraren inte är beredd att redovisa de olika komponenterna. Enligt förslaget ska då en schablonmässig ränta beräknas utifrån den hyrda tillgångens marknadsvärde vid beskattningsårets ingång. Av samma och likartade skäl som anges ovan kan det i många fall vara omöjligt för hyrestagaren att få fram det aktuella marknadsvärdet. Det kan även hos parterna råda oenighet om marknadsvärdet. Uthyraren ser ett högre marknadsvärde (ger högre finansiell intäkt), än hyrestagaren (ger lägre finansiell kostnad). Hur den finansiella kostnaden i hyresavtalet ska räknas fram när ett marknadsvärde inte är fastställt framgår inte av förslaget. När det gäller hyra av immateriella tillgångar accentueras problemen ytterligare. Det kan för det första konstateras att såväl IFRS som K3-regelverket gör särskilt undantag för sådana förhållanden. Undantaget innebär att det inte ska ske någon särskiljning av något ränteelement. Skälet till undantaget är att normgivarna inte har lyckats lösa frågan när och hur en sådan

särskiljning ska ske. I Företagsskattekommitténs betänkande ges ingen närmare vägledning om hur den föreslagna särskiljningen ska ske. Med tanke på att antalet koncessioner, patent, licenser, varumärken, hyresrätter, goodwill och liknande rättigheter är mycket stort i näringslivet framstår bristen på närmare vägledning om när och hur särskiljningen ska ske som allvarlig. Vad som här anförts är ytterligare exempel på problem som följer med en ambition om att i beskattningen definiera och särbehandla vad som är ränta i en ekonomisk mening.

Kommittén synes vidare ha bortsett från att det kommer att finnas avtal som ingåtts innan de här aktuella reglerna införts, eller blivit kända, och att båda parterna därför kan ha saknat skäl att tillse att komponenterna i hyran specificeras i avtalen. För dessa situationer hade förslaget behövt inkludera en övergångsbestämmelse. Avsaknad av övergångsbestämmelser medför ett stort behov av att omförhandla befintliga avtal. Att för ett företag vända sig till sina hyresgivare – inte sällan utländska företag – för att ingå nya avtal, ur vilka räntebeloppet kan utläsas, kan inte förväntas annat än att medföra stora kostnader för hyrestagarna. Kostnader som inte bara behöver innefatta administrativa kostnader, utan även biträdeskostnader och framför allt ökade kostnader i form av sämre/dyrare villkor.

När hyresobjektet är en fastighet är huvudregeln att något räntebelopp inte ska brytas ut som finansiell kostnad, eller som finansiell intäkt. Undantag stadgas för hyra av fastigheter inom en koncern. Vad som anförts ovan om hyra är relevant även för dessa fastighethyror. Undantag föreslås även för vad som i betänkandet benämns *sale-and-lease-back-transaktioner*. I förslaget till lagtext anges att undantaget gäller *när ett företag direkt eller indirekt har avyttrat en fastighet och det avyttrande företaget, eller ett koncernföretag till det företaget, därefter ingått ett hyresavtal avseende en väsentlig del av samma fastighet*. Med en sådan lagtext träffas inte bara vad som i traditionell mening och i redovisningssammanhang betraktas som en *sale-and-lease-back-transaktion*. Av de motiv till regleringen som anges i betänkandet och av de författningskommentarer som lämnas framstår det som ganska klart att avsikten med bestämmelsen är att komma åt transaktioner där det i ett nära samband sker en försäljning av en fastighet och en överenskommelse om säljaren hyr tillbaka vad som sålts. Det är en brist att lagtexten inte bättre återspeglar syftet med bestämmelsen. Med den föreslagna lagtexten skulle stor osäkerhet uppstå. Det skulle uppstå situationer där regeln är tillämplig samtidigt som företaget saknar kännedom om att det föreligger en sådan *sale-and-lease-back-transaktion* som träffas av förslaget.

Förenklingsregler/Undantag

I betänkandet finns förenklingsförslag i form av undantag för kortare hyresavtal, och hyreskostnader som på företags/koncernnivå inte överstiger 300 000 kr. Dessa undantag, som föreslås framför allt i syfte att underlätta för mindre företag, framstår mot bakgrund av den totala komplexiteten i reglerna som synnerligen otillräckliga.

I förslaget ges en möjlighet för bolag som kan ge koncernbidrag till varandra att utjämna positiva och negativa finansnetton. En sådan möjlighet är förstås nödvändig. Som framgår ovan medför de föreslagna begränsningsreglerna mycket administrativt arbete och kostnader av annat slag. Mot bakgrund av vad som här har anförts framstår det för Svenskt Näringsliv som en brist att det i betänkandet inte

finns någon utredning av möjligheten till ett generellt undantag för transaktioner etc. mellan företag som kan utväxla koncernbidrag.

Avslutning – finansiella kostnader

Kommittén anför i avsnittet avseende definition av finansiella kostnader att det av legitimitetsskäl måste ställas mycket höga krav på att lagstiftningen ska vara klar och lättillämpad. Svenskt Näringslivs delar denna uppfattning, men anser samtidigt att kommittén inte har lyckats uppfylla dessa krav. De exempel som har redovisats ovan utgör tydliga bevis på detta.

De föreslagna reglerna ska tillämpas av i princip alla företag. Det är Svenskt Näringslivs bedömning att ovanstående brister i huvudförslaget vad gäller såväl klarhet i lagstiftningen som de oundvikliga praktiska svårigheterna som följer med förslaget är så betydande att det inte kan förväntas annat än att det för en stor del av företagen inte blir möjligt att säkerställa att de efterlever lagen. Sådan lagstiftning är inte acceptabel.

Finansiella intäkter

Flertalet av de oklarheter och övriga brister som Svenskt Näringsliv har redogjort för ovan är även relevanta för fastställandet av finansiella intäkter. En för intäktssidan tillkommande aspekt som inte berörs närmare i betänkandet är rätten för en uthyrare att som ränteintäkt redovisa den implicita räntan i sådana krediter som inte anses ha lämnats på sedvanliga villkor. Det hade varit önskvärt att kommittén i betänkandet hade tydliggjort denna för reciprociteten och legitimiteten viktiga rätt bättre.

Finansnettot

Kommittén föreslår att det mellan företag som kan utväxla koncernbidrag ska vara möjligt att utjämna ett negativt finansnetto mot ett positivt finansnetto. Någon möjlighet för ett företag att rulla ett negativt finansnetto till efterkommande beskattningsår ges dock inte i förslaget. Problemen med detta har redovisats ovan. Det ska här tilläggas att med den breda definition som kommit att bli följden av kommitténs ambition om att lagstiftningen ska träffa vad som i ekonomisk mening utgör ränta kommer det att bli vanligt att finansnettot för ett företag mellan åren växlar mellan att vara positivt och negativt. I betänkandet anges som skäl varför något förslag på rullning inte lämnas att det inte är särskilt vanligt förekommande att företag har varierande positivt och negativt finansnetto mellan åren. Företag tenderar enligt kommittén att antingen ha en nettobelåning, och då ha negativt finansnetto, eller en nettoutlåning och positivt finansnetto. Enligt kommittén skulle en möjlighet till framtida kvittning därför i praktiken inte få någon större ekonomisk betydelse. Sammantaget anser kommittén att regler om att finansnetton ska sparas till senare beskattningsår skulle medföra en ytterligare administrativ börda för företagen och komplicera skattesystemet, samtidigt som det i praktiken inte skulle vara särskilt många företag som skulle erhålla en mer neutral beskattning. Mot bakgrund av detta bör enligt kommittén regler om att finansnetton ska få sparas till senare beskattnings-

år inte införas. Enligt Svenskt Näringsliv finns det skäl att anta att denna bedömning gjordes utifrån en uppfattning om att definitionen av finansiell kostnad skulle ligga nära ett mer formellt räntebegrepp. Med den breda definition som kommittén senare föreslår håller inte kommitténs grundantagande – att företag tenderar att antingen ha en nettobelåning, och då ha negativt finansnetto, eller en nettoutlåning och positivt finansnetto. Så är det helt enkelt inte. Det beror bl.a. på att om valutakursförändringar ska omfattas så ökar volatiliteten betydligt. Ett annat exempel på poster som skulle skapa hög volatilitet i finansnettot är s.k. equity-hedgar. Mot bakgrund av vad som här anförts vore det enligt Svenskt Näringsliv naturligtvis varken lämpligt eller ens möjligt att införa den föreslagna definitionen av finansiella kostnader utan en komplettering i form av en rätt för företagen att rulla negativa finansnetton.

Finansieringsavdraget

Det finansieringsavdrag som kommittén föreslår ska enligt förslaget beräknas till 25 procent av ett underlag som princip motsvaras av ett positivt skattemässigt EBIT-resultat. En följd av kommitténs förslag är att företag med underskott från föregående år inte erhåller något finansieringsavdrag. En förklaring till detta är att kommittén önskat eliminera skillnader i beskattningen mellan företag med stabila resultat och sådana företag som har resultat som över tid växlar mellan att vara positiva och negativa. En naturlig konsekvens av ett sådant synsätt borde vara att underskott som hänför sig till tid innan förslaget träder i kraft inte ska påverka underlaget för finansieringsavdrag. I annat fall kommer företag med sådana underskott att, trots att de omfattas av avdragsbegränsningarna för negativa finansnetton inte att erhålla något finansieringsavdrag. Detta medför en bristande neutralitet vid beskattningen som enligt Svenskt Näringsliv inte kan anses acceptabel.

Förslagets förenlighet med EU-rätten - Valutakurseffekter

I betänkandet har kommittén redogjort för sin bedömning av huruvida förslaget till avdragsbegränsningarna står i överensstämmelse med EU-rätten. Enligt kommittén innebär inte systematiken med ett avdragsförbud för negativt finansnetto att valutakursförluster, som till sitt verkningssätt ekonomiskt är ekvivalenta med räntekostnader, vid beskattningen behandlas på annat sätt än finansiella kostnader av annat slag. Själva avdragsbegränsningen för de valutakursförluster som utgör finansiella kostnader saknar, enligt kommittén, därmed samband med en gränsöverskridande handling och är i stället avhängig av en självständig prövning av om förlusten utgör en finansiell kostnad eller inte. Kommittén konstaterar sammanfattningsvis att de avdragsbegränsningar för valutakursförluster som föreslås är utformade på annat sätt och har andra bevekelsegrunder än de avdragsbegränsningar som har prövats och underkänts av EU-domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen. Förslagen kan enligt kommittén inte anses strida mot EU-rätten såsom den kommit till uttryck i hittillsvarande praxis, men eftersom regler av detta slag inte har prövats går det enligt kommittén inte heller att säkert säga hur EU-domstolen skulle bedöma dem, om de kom inför domstolens prövning. Rättsläget är enligt kommittén således i viss mån osäkert. Kommittén gör ändå bedömningen att det på

goda grunder går att argumentera för att de föreslagna reglerna är godtagbara ur ett EU-perspektiv.

Det är Svenskt Näringslivs uppfattning att kommittén har underskattat risken för att förslaget är oförenligt med EU-rätten. Som förslaget är utformat och beskrivet framstår det för Svenskt Näringsliv som klart att bestämmelserna om vad som ska klassificeras som finansiella kostnader inte är utformade på så sätt att – som kommittén anför i sin EU-rättsliga analys – endast sådana valutakursförluster som är att betrakta som ekvivalenta med ränta träffas av avdragsbegränsningen. Detta eftersom den värdepåverkan en valutakursförändring har på ett finansiellt instrument klassificeras som finansiell kostnad i sin helhet, oberoende av om den är helt eller endast delvis kan förklaras utifrån den av kommittén återopade teorin om kurssäkrad ränteparitet.⁸ Mot bakgrund av detta anser Svenskt Näringsliv att kommitténs huvudargument brister. Kommittén har även baserat sin bedömning på att företagen genom de undantag som görs för optioner och terminer som avser annat än finansiella poster effektivt kan säkra sig mot de valutakurseffekter som kan uppkomma i rörelseverksamheten. Även detta argument framstår som bristfälligt, eftersom utrymmet att få säkringar undantagna i praktiken är begränsat (jfr ovan), och eftersom säkringstransaktioner i regel är förenade med transaktionskostnader. Det är enligt Svenskt Näringsliv vidare ytterst oklart om ett undantag för optioner och terminer har någon betydelse alls för bedömningen. Jämför Högsta förvaltningsdomstolens ansökan av den 18 december 2013 om förhandsavgörande från EU-domstolen. Det är sammanfattningsvis Svenskt Näringslivs bedömning att förslaget inte är förenligt med EU-rätten.

Mervärdesskatterättsliga aspekter

Svenskt Näringsliv konstaterar att mervärdesskatterättsliga effekter av förslagen inte är belysta av kommittén. Beskattningsunderlaget för mervärdesskatt utgår normalt från ersättningen för varan eller tjänsten och därmed från den ekonomiska realitet som företaget har att beakta vid sin prissättning. Det har inte klargjorts i betänkandet om och i så fall hur en utbrytning av en kostnad motsvarande en dold ränta eller finansiell kostnad vid inkomstbeskattningen skulle kunna påverka beskattningsunderlaget för mervärdesskatt. Detta måste självklart klargöras inte minst ur ett EU-rättsligt perspektiv. En rad komplicerade frågor aktualiseras enligt Svenskt Näringsliv. Som exempel kan nämnas frågan om en utbruten finansiell komponent utgör en finansiell transaktion som ska vara undantagen från moms? Är det huvudsaklighets- eller delningsprincipen som ska tillämpas? Blir det en påverkan på avdragsrätten för ingående moms osv. Vidare behöver det klargöras om transaktionsvärdet som gäller för beräkning av tullvärdet för importerade varor kan påverkas av de föreslagna reglerna.

---

⁸ Det är Svenskt Näringslivs uppfattning att den del av en valutakursförändring som kan hävdas vara ekvivalent med ränta begränsar sig till den valutakursrörelse som utifrån teorin om kurssäkrad paritet (jmf s. 207 i betänkandet) hade kunnat förväntas när valutakursrisken uppstod.

Övergångsbestämmelser

Handelsbolag

Begränsningarna av avdragsrätten för finansiella kostnader innefattar handelsbolag, och som förslaget är utformat medför detta att fysiska personer som är delägare i handelsbolag kommer att drabbas av avdragsförbudet, och trots det inte erhålla någon form av finansieringsavdrag. Detta innebär att det för fysiska personer som är delägare i handelsbolag uppstår en överbeskattning. I syfte att lindra dessa effekter föreslås att det ska införas övergångsregler som underlättar för fysiska personer att föra över verksamhet som bedrivs i handelsbolag till aktiebolagssektorn. Därmed ges fysiska personer som är delägare i handelsbolag en möjlighet att omorganisera verksamheten så att den fortsättningsvis kan ligga till grund för finansieringsavdrag. Att möjligheten till underpristransaktioner med handelsbolag som part åter öppnas upp är mycket välkommet.⁹ Med de villkor som ställs i förslaget kommer dock delägarna vara beroende av hur övriga delägare agerar. Svenskt Näringsliv anser därför att kommittén borde ha kompletterat förslaget med en möjlighet för delägaren att överlåta andelarna till ett aktiebolag. Eventuella beskattningskonsekvenser av negativa justerade anskaffningsvärden skulle kunna lösas genom en uppskovslösning.

Skadeförsäkringsföretag

Kommittén föreslår en övergångsbestämmelse med innebörden att skadeförsäkringsföretag som vid tidpunkten för det föreslagna ikraftträdandet har en avsättning till säkerhetsreserv ska ta upp en särskild post till beskattning. Syfte anges vara att skadeförsäkringsföretagens avsättningar till säkerhetsreserv har medfört ett avdrag på 22 procent om de har gjorts innan reformens införande och att en återföring efter reformen sker till en effektiv beskattning på 16,5 procent, eftersom återföringen är finansieringsavdragsgrundande. Kommittén har sålunda förutsatt att en upplösning av säkerhetsreserven möts av ett finansieringsavdrag. Kommittén har härvid bortsett från konsekvenser som av förslaget följer för företag som har underskott vid den föreslagna ikraftträdandetidpunkten. Dessa kommer som nämnts ovan under en period varken ha rätt till avdrag för negativt finansnetto, eller till finansieringsavdrag. Kommittén har således haft en förenklad utgångspunkt, som har resulterat i ett bristfälligt förslag.

Alternativa förslaget

Inledning

Många av de brister och problem avseende huvudförslaget som redovisats ovan är lika giltiga för alternativförslaget. Nedan lämnas några närmare synpunkter som är begränsade till det alternativa förslaget.

---

⁹ Det är Svenskt Näringslivs uppfattning att handelsbolagen – även bortsett från kommitténs förslag – omedelbart bör inkluderas i regelsystemet för underprisöverlåtelse.

Definitor av finansiell kostnad

Svenskt Näringsliv har svårt att förstå skälen till att kommittén även för det alternativa förslaget valt att definiera finansiella kostnader utifrån vad som i ekonomisk mening utgör ränta. Vid en avvägning/proportionalitetsprövning mellan behovet av att undanröja arbitragemöjligheter och de problem som följer med en sådan bred definition av finansiell kostnad framstår det för Svenskt Näringsliv som klart att kommittén borde ha valt en definition överensstämmande med, eller närliggande till, ett mer formellt räntebegrepp. Den internationella utblick som kommittén redovisar i betänkandet visar enligt Svenskt Näringsliv på att det i en avdragsbegränsning av detta slag är såväl rimligt som lämpligt att begränsa lagstiftningen till en mer snäv räntedefinition.

De nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna

Den allvarligaste bristen med kommitténs alternativa förslag är enligt Svenskt Näringsliv att det innefattar ett bibehållande av de ränteavdragsbegränsningsregler som infördes 2009 och sedan skärptes från 2013. Näringslivet har vid upprepade tillfällen utvecklat skälen för att dessa måste slopas. Reglerna har fått bred kritik utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv. Det är inte rimligt att avdragsrätten för så centrala kostnader som företagets finansieringskostnader är beroende av hur Skatteverket och domstolarna bedömer graden av affärsmässighet etc. Reglerna slår, enligt Svenskt Näringsliv, hårt mot det svenska bolagsskattesystemets legitimitet. Som EU-kommissionen har påtalat finns det även en betydande risk för att dessa regler inte är förenliga med EU-rätten. Det är utifrån många perspektiv olyckligt att dagens regler har tillkommit och att de finns kvar. Svenskt Näringsliv anser att det är viktigt att dessa regler slopas och ersätts av regler med objektiva rekvisit och som i sin konstruktion liknar de som finns i närliggande länder, se exempelvis de EBITDA-begränsningar som införts i Finland och Tyskland.

Nettning av finansnetton mellan aktiebolag och handelsbolag

I alternativförslaget ges ingen möjlighet att kvitta finansnetton som uppkommit i handelsbolag, mot finansnetton som uppkommit i ett ägarbolag. I huvudförslaget återfinns en sådan möjlighet. Motivet till att det för alternativförslaget inte föreslås någon sådan kvittning anges vara behovet av förenklningar. Svenskt Näringsliv anser inte att förenklings-skälen är hållbara. Vid en prövning av behovet av en nettning-möjlighet behöver man bl.a. beakta den betydelse handelsbolag har för samriskprojekt, eller s.k. joint ventures. Ett skäl att denna bolagsform används är bristanade möjligheter till resultatutjämnning mellan aktiebolag i intressegemenskap. Det är i första hand det höga krav på ägarandel som ställs i koncernbidragsreglerna som åsyftas. Att inte tillåta nettning mellan handelsbolag och ägarbolag skulle ytterligare försämra möjligheterna för samriskprojekt. Det riskerar slå mot större investerings-satsningar, exempelvis inom infrastruktursektorn.

Kvarstående finansiella kostnader

Kommittén föreslår här att kvarstående finansiella kostnader ska få rullas, dock i högst sex år. Vid ägarförändringar som innebär att ett företag, enligt 40 kap. 5 § IL, får ett bestämmande inflytandet över ett annat företag och något av företagen har kvarstående finansiella kostnader ska enligt förslaget dessa falla bort. En brist med lagtexten och författningskommentaren är att det inte framgår huruvida spärregeln begränsar sig till det bolag som är förvärvare och det bolag som förvärvas, eller om *företag* här täcker in samtliga företag i respektive koncern. Kommittén har vid utformningen av regeln haft bestämmelserna i 40 kap. IL som förebild och ordalydelsen i begränsningsregel överensstämmer till huvudsaklig del med den som återfinns i 40 kap. 10 § första stycket IL. Av bl.a. detta skäl utgår Svenskt Näringsliv från att avsikten är att samtliga bolag i respektive koncern ska träffas av spärregeln. Några undantag föreslås inte av kommittén och de kvarvarande förlusterna går i sin helhet förlorade, oavsett hur litet förvärvet/samgåendet är i förhållande till befintliga strukturer. Med den breda definition av finansiella kostnader som kommittén föreslår kan det inte förväntas annat än att det kommer vara relativt vanligt att företag har betydande kvarvarande finansiella kostnader. Inför varje förvärv måste avvägning göras mellan värdet av uppköpet/samgåendet och kostnaden för förlusten av avdragsrätten för kvarvarande finansiella kostnader. Kommittén framför många goda skäl mot att kvarvarande finansiella kostnader ska gå förlorade vid ägarförändringar och nämner alternativa lösningar som är betydligt mindre ingripande, men stannade ändå för nämnda förslag. Det är Svenskt Näringslivs bedömning att kommittén hade gjort en annan avvägning om den hade insett vilken volatilitet den breda definitionen av finansiella kostnader medför, samtidigt som spärren slår till mot samtliga företag i respektive koncern.¹⁰ Effekterna av kommitténs förslag är enligt Svenskt Näringsliv inte acceptabla.

Finansieringen

En betydande del av det finansieringsbehov som uppstår i de båda förslagen föreslås bl.a. täckas genom att de kvarstående underskott som finns i företagen vid ingången av det första beskattningsåret som påbörjas efter den 31 december 2015 endast ska anses uppgå till 50 procent. Berörda företag förlorar således halva värdet av sina avdrag för underskott.

Kommittén motiverar sitt förslag mycket kort, och endast med det argumentet att underskott som finns vid införandet till stor del har uppkommit under en period då det ofta har varit möjligt att skapa underskott med hjälp av ränteavdrag. Några resonemang om hur förslaget förhåller sig till förbudet mot retroaktiv skattelag i 2 kap. 10 § andra stycket RF finns inte med i betänkandet.

Det är Svenskt Näringslivs bestämda uppfattning att det är en ytterst liten andel av den totala bolagspopulationen med underskott vilkas underskott kan anses ”skapade” genom ränteavdrag. Mot denna bakgrund riskerar förslaget att uppfattas som en

¹⁰ Regler som motverkar ägarskiften är skadliga. Svenskt Näringsliv hänvisar i denna del till artikeln Förlustavdragsbegränsningen vid ägarbyten hindrar överlevnaden för många lovande företag, Sven-Olof Lodin och Stig von Bahr, Svensk Skattetidning nr 10/2008.

kollektiv bestraffning av bolagssektorn som helhet, för något som ett fåtal bolag kan ha ägnat sig åt. Förslaget riskerar enligt Svenskt Näringslivs uppfattning även att vara i konflikt med förbudet mot retroaktiv skattelag. I regeringsformen anges att skatt inte får *tas ut i vidare mån* än som följer av *föreskrifter som gällde* när den omständighet inträffade som utlöste skattskyldigheten. Det ska här även noteras att det tidigare gällande uppenbarhetskravet har slopats med avsikten åstadkomma en mer levande grundlagstillämpning.

Utifrån ordalydelsen är det klart att nya föreskrifter om skatt ska avse skatteutlösande omständigheter i framtiden, inte sådana som inträffat i förfluten tid innan föreskriften trädde i kraft. På motsvarande sätt är det med avdrag. Inkomstskatteplikten och skattskyldighet för inkomstskatt är *inkomsten*, dvs. nettoinkomsten, vilket är bruttoinkomsten minskad med avdragsgilla utgifter och andra avdrag. Därmed blir det den omvända situationen för avdrag, att avdragsbestämmelser inte får skärpas till den skattskyldiges nackdel efter att den omständighet inträffat som ”utlöst” avdragsrätten, dvs. när den kostnad bestritts eller hafts som enligt kontantprincipen alt. bokföringsmässiga grunder då är avdragsgill.

Inkomstskatten bygger på ett inkomstbegrepp som avser *nettoinkomsten*, dvs. skillnaden mellan skattepliktiga intäkter och kostnader för dessa intäkters förvärvande och bibehållande. Detta framgår av huvudregeln i 16 kap. 1 § IL. Det är sålunda så att det som blivit kvar, efter att kostnader dragits av, resulterar i ett överskott eller i ett underskott. I 14 kap. 21 § IL stadgas därför att överskott och underskott i en näringsverksamhet ska beräknas genom att intäktsposterna minskas med kostnadsposterna. Blir det ett underskott ska storleken på underskottet fastställas det år då underskottet uppkommer (se RÅ 1999 ref. 59, RÅ 2002 not. 142 och not. 143 samt HFD 2014 ref. 22). Särskilda skattetilläggsregler knyter därtill an till denna ordning. Sammanfattningsvis innebär inkomstskattelagens konstruktion att överskott i näringsverksamhet beskattas det år det uppkommer, medan underskott fastställs året det uppkommer.

Av anförda skäl är det Svenskt Näringslivs bedömning att den föreslagna halveringen av förlustavdragen för de underskott som föreligger den 1 januari 2016 är en konfiskation som inte är acceptabel och att förslaget därtill strider mot retroaktivitetsförbudet i 2 kap. 10 § andra stycket RF.

Konsekvensutredningen

I betänkandet finns en relativt kortfattad konsekvensanalys med avseende på företagens kostnader (dvs. andra kostnader än skatt) i anledning av förslagen (s. 486 ff. samt s. 522). Kommittén har gjort vissa beräkningar avseende konsekvenserna av huvudförslaget men däremot inte av det alternativa förslaget. Enligt kommittén torde såväl huvudförslaget som alternativförslaget leda till ungefär samma administrativa kostnader.

Svenskt Näringsliv anser att konsekvensutredningen uppvisar brister i flera avseenden. Kommittén har exempelvis som utgångspunkt att återläggning av finansnetto från bokföringen är enkel. De exempel på brister i förslagen som redovisats

ovan visar enligt Svenskt Näringsliv mycket tydligt att en tillämpning av reglerna i praktiken blir allt annat än enkel. Som framgår av vad som redovisats ovan har kommittén även förbisett en mängd brister i och konsekvenser av förslagen. Av anförda skäl anser Svenskt Näringsliv att konsekvensanalysen avseende företagens kostnader saknar relevans.

Beträffande konsekvensanalysen av förslagets realekonomiska effekter kan konstateras att betänkandet i huvudsak består av ett antal resonemang. I allmänna ordalag bedöms enligt kommittén förslagen sammantaget ha positiv effekt, utan närmare kvantifiering. Hänvisningen till betänkandets bilaga 7 framstår som mindre relevant, eftersom den i bilagan noterade kvantitativa bedömningen i sin tur bygger på en hänvisning till annan litteratur vars analys avsett CBIT- respektive ACE-reformer, alltså relativt väsensskilt från föreliggande förslag. Bland övriga anförda referenser torde den mest relevanta vara ovan nämnda Sørensen (2010), som beräknat en effektivitetsvinst om 7 miljarder kr, eller ca 2 promille av BNP. Svenskt Näringslivs sammantagna bedömning, baserad på vad som framförs i betänkandets realekonomiska konsekvensanalys, är att effekterna framstår som närmast obefintliga. Det uppstår däremot andra effekter som har betydande samhälls-ekonomiska kostnader.

Svenskt Näringsliv noterar detaljrikedomen i enskilda delar av konsekvensanalysen.¹¹ Samtidigt saknas en djupare analys av i vilken omfattning särskilt utsatta grupper kan påverkas av förslagen; exempelvis ger redovisningen av belåningsgrad i tabell 20.8 otillräckligt underlag för bedömningar av hur verkligt hårt skuldsatta bolag drabbas. Grupperna mindre företag respektive stora exportföretag har visserligen specialstuderats enligt vad som framgår i avsnitt 20.4.6; dock anges bara i allmänna ordalag att de skulle få sänkt skatt som grupper betraktade. Kvantitativa uppgifter till stöd för detta påstående saknas i betänkandet. Svenskt Näringsliv anser sammantaget att analysen i dessa delar är otillräcklig.

Det faktum att vissa sektorer, såsom fastighetssektorn och banksektorn, skulle få höjd skatt skulle påverka hela samhällsekonomin. Kostnader skulle övervältras på hushåll och företag. Dessutom skulle de bolag som är i ett tillväxtskede och som nu ofta lånefinansierar expansionen, att mötas av ökade kostnader. Det är troligt att såväl kostnaderna för eget som lånat kapital skulle bli högre än idag för dessa företag om finansieringsavdraget skulle genomföras. Effekterna på sysselsättning och prisbildning är inte analyserade men det torde vara uppenbart att det skulle uppstå samhällsekonomiska kostnader. Detsamma gäller för de företag som möter internationell dubbelbeskattning. Även om det är svårt att kvantifiera effekterna torde det vara oomstritt att det här kan uppstå betydande kostnader.

Många av Svenskt Näringslivs större medlemsföretag, med omfattande redovisnings-skatte- och treasuryavdelningar, uppger att de inte kan utröna effekterna ens för sitt eget bolag av de förslag som kommittén presenterat. De kan inte heller uppskatta kostnaderna av att införa administrativa system som möjliggör en beräkning av beskattningsbar vinst eftersom det är omöjligt att avgränsa vad som skulle ingå i

---

¹¹ Exempelvis framgår av tabell 20.5 att huvudförslaget skulle innebära minskad beskattning av sektorn Offentlig förvaltning m.m. med 1 miljon kr. Motsvarande analys tycks ha bortfallit för alternativförslaget; uppgifterna i tabell 21.5 är identiska med de i tabell 20.5.

finansnettot och därmed i beskattningsbar vinst. Osäkerheten om vilken skatt som skulle utgå vid en investering i Sverige bedöms öka vilket påverkar investeringarna negativt. Antalet förfrågningar till Skatteverket och Skatterättsnämnden skulle öka kraftigt. På grund av såväl tidsskäl som det stora antalet oklarheter, konceptuella, teoretiska och praktiska svårigheter att bestämma finansnettot skulle det inte vara möjligt att invänta att rättspraxis etableras. Osäkerheter och oklarheter av detta slag skapar allvarliga konsekvenser för företagen, och för noterade företag tillkommer här svårigheter att klara av de strängare krav på korrekthet som gäller för rapporter till finansmarknaderna. Detta är brister som får allvarliga konsekvenser som går utöver de negativa effekter som s.k. tillväxtföretag skulle drabbas av eller de kostnadsökningar som uppstår för vissa branscher om finansieringsavdraget skulle införas.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Krister Andersson

Richard Hellenius